

Jaarverslag 2019

Secretariaat
Provincialeweg 37
5835 CZ Beugen
W www.zorgomboerentuinder.nl
E info@zorgomboerentuinder.nl

Inhoud

1. Voorwoord.....	3
2. Organisatie en profiel Zorg om Boer en Tuinder.....	5
3. Opleiding en training	7
4. Communicatie	8
5. Sponsoring.....	9
6. Financiën	11
7. Regio's	14
8. Hulpvragen	18
9. Organisatie stichting Zorg om Boer en Tuinder Nederland	20

1. Voorwoord

Het afgelopen jaar hebben de vrijwilligers van Zorg om Boer en Tuinder weer veel mensen in de agrarische sector kunnen helpen om uit een moeilijke situatie te komen. We zien de kenmerkende oorzaken van de problemen. In ruwweg de helft van de probleemsituaties ligt de oorzaak in het bedrijf en gaat het over management, financiën en/of gebrek aan perspectief. In alle andere situaties zijn de oorzaken sociaal/emotioneel van aard en hebben te maken met relatie, gezin en familie. In de veelzijdigheid van de problemen ligt de uitdaging voor onze vrijwilligers. We prijzen ons gelukkig dat er weer nieuwe vrijwilligers ingezet kunnen worden na het afronden van de basistraining. We gaan verder met het vergroten van het netwerk van vrijwilligers. Vooral in regio Noord gaat dat voorspoedig.

Op het moment dat ik dit voorwoord schrijf, zitten we midden in de Coronavirus. Door de noodzakelijke beperkingen kunnen onze vrijwilligers hun werk niet meer doen op de manier zoals we dat gewend zijn en waarop het werk ook het beste gedaan kan worden. Het werk van onze vrijwilligers bestaat namelijk uit het in gesprek gaan met de boerengezinnen aan de keukentafel, waarbij samen met de hulpvrager gezocht wordt naar een weg om uit de problemen te komen. Wij hopen dat onze vrijwilligers weer snel op bedrijfsbezoek kunnen want dat betekent dat het Coronavirus redelijk onder controle is en dat we weer kunnen voorzien in de noodzakelijke sociaal maatschappelijke ondersteuning. Die steun is nu meer dan nodig, want er zijn veel zorgen in de agrarische sector over de toekomst van het bedrijf en de perspectieven voor het gezin.

Er is afgelopen jaren veel op de sector af gekomen. Denk aan het intrekken van PAS-meldingen, de discussie over ingrijpende stikstofmaatregelen, de beoogde transitie naar kringlooplandbouw met daarbij de onzekerheid over wat dat gaat betekenen en twee achtereenvolgende jaren van droogte. Daar bovenop komt nu de prijsval voor veel agrarische producten als gevolg van de Coronacrisis. Kon er vorig jaar nog steun bij elkaar gevonden worden in enkele massale boerendemonstraties. Op dit moment is ook dat niet meer mogelijk.

Onze ervaring leert ons dat boeren en tuinders zich nu eerst manmoedig door de crisis heen slaan, maar na afloop van deze crisis zullen de persoonlijke zorgen op tafel (moeten) komen. Daarom verwachten wij veel hulpvragen in de tweede helft van dit jaar. Het goede werk van onze vrijwilligers is nog meer dan anders nodig in deze onzekere tijd. Zij kunnen boeren en tuinders helpen om het gepieker bespreekbaar te maken en om samen met de hulpvrager op zoek te gaan naar een nieuw perspectief.

Belangrijk aandachtspunt blijft de bekendheid en vindbaarheid van onze diensten. Samen met het agrobedrijfsleven zoeken we naar vormen van samenwerking die daarbij kunnen helpen. Een bijzondere vermelding verdient in dit verband de gift, die wij in 2019 hebben gekregen van de agrarische studenten van de Aeres Hogeschool. Dat geld zal met name ingezet worden voor meer moderne manieren van publiciteit, waarmee wij hopen dat jong en oud in de agrarische sector ons beter weten te vinden als het nodig is.

Ik sluit af met een dankwoord aan al onze sponsoren en aan de vrijwilligers die belangeloos bijdragen aan het welzijn van onze boeren en tuinders.

Piet Boer
Voorzitter

2. Organisatie en profiel Zorg om Boer en Tuinder

De missie van de stichting Zorg om Boer en Tuinder

Zorg om Boer en Tuinder is een vrijwilligersorganisatie die zich inzet voor mensen in de agrarische wereld, die problemen ervaren. Zelfredzaamheid en weerbaarheid zijn daarbij het uitgangspunt.

De visie van de stichting Zorg om Boer en Tuinder

De vrijwilligers van Zorg om Boer en Tuinder bieden laagdrempelig en onafhankelijk een luisterend oor aan boeren of tuinders met problemen. Ook kunnen zij dienen als klankbord en/of wegwijzer voor boeren en tuinders. Aan deze ondersteuning zijn geen kosten verbonden.

Zorg om Boer en Tuinder ontvangt geen structurele ondersteuning van de overheid. De kosten van de werkzaamheden van Zorg om Boer en Tuinder worden door sponsoren en waar mogelijk door projectsubsidies gedekt. De middelen hebben tot doel de vrijwilligers van Zorg om Boer en Tuinder in staat te stellen om hun werk te doen en worden met name gebruikt voor de financiering van training van vrijwilligers en de vergoeding van onkosten. In hoofdstuk 6 wordt nader ingegaan op de besteding van de middelen.

De kracht van Zorg Om Boer en Tuinder

Veel boeren en tuinders met hun gezin ervaren een toenemende druk vanuit de overheid, de sector en de samenleving. Om te voorkomen dat de druk te hoog oploopt, helpt het om een gesprek te voeren met een maatje, zoals een vrijwilliger van Zorg om Boer en Tuinder. Voor veel mensen is dit de eerste stap in het zoeken naar hulp.

Bij Zorg om Boer en Tuinder werken 40 vrijwilligers, verdeeld over vier regio's en met een landelijk bestuur. De vrijwilligers voeren laagdrempelige gesprekken met boeren, tuinders en hun gezinsleden, die op sociaal/emotioneel gebied problemen ervaren, mede als gevolg van hun leven en werken als boer of tuinder.

Onze waarde voor boeren en tuinders

- Contact met een maatje (aandacht, aanwezigheid, herkenning)
- Luisterend oor
- Kosteloos
- Onafhankelijk
- Laagdrempelig
- Ervaringsdeskundigen en/of grote betrokkenheid bij de sector

Onze waarde voor agrarisch bedrijfsleven

- Ondersteuning van boeren en tuinders op sociaal/emotioneel vlak is noodzakelijk voor een gezonde sector, waarin zorg voor dieren en het leveren van kwaliteit voorop staan. Daarbij is het welzijn en welbevinden van agrarische ondernemers en hun gezin cruciaal.
- Vrijwilligers van Zorg om Boer en Tuinder ontlasten de overige erfbetreiders:

- Zij zijn getraind in het voeren van (moeilijke) gesprekken
- Zij hebben/nemen de tijd om met boeren en tuinders in gesprek te gaan
- Zij beschikken over een groot netwerk om te kunnen doorverwijzen
- Tijdig het gesprek aangaan, werkt preventief. Het voorkomt in veel gevallen het verder afglijden van ondernemers en het ontstaan van zogenaamde aandachtsbedrijven.

Onze waarde voor de samenleving

- Steun bieden aan agrarische ondernemers en tuinders met sociaal/emotionele problemen voorkomt in veel gevallen vereenzaming en zorgt ervoor dat mensen onderdeel van de samenleving blijven uitmaken.
- Verweven van boeren/tuinders en samenleving (verbinding met reguliere hulpverlening, gemeenten, kerken, etc.)

Positie Zorg Om Boer en Tuinder in het zorgnetwerk

Eerste stap

Het contact met de vrijwilligers van Zorg om Boer en Tuinder is voor boeren en tuinders vaak de eerste stap. De vrijwilligers bieden een luisterend oor en schakelen, wanneer gewenst, hulp in voor/met de ondernemer.

Inzet netwerk

Wanneer een boer/tuinder meer nodig heeft dan een luisterend oor, dan verbindt een vrijwilliger hem/haar met bijvoorbeeld een financieel expert, (agro)coach, mediator en/of het reguliere zorgnetwerk, zoals huisarts, GGD/GGZ, etc.

Blijvende steun

Zorg om Boer en Tuinder draait op vrijwilligers die jaar in, jaar uit klaar staan. Sponsoring en projectsubsidies maken het mogelijk om de kosten voor vervoer, trainingen en verdere professionalisering te dragen. De vrijwilligers hebben vaak een rol in (tijdelijke) overheidsprojecten, waarbij boeren/tuinders gesteund worden, maar wanneer een project is afgelopen, betekent dat niet het einde van de hulp, die Zorg om Boer en Tuinder kan bieden.

3. Opleiding en training

Ook in 2019 is er weer een groot aantal vrijwilligers, die de basistraining met succes hebben afgerond. Elk jaar wordt er een analyse gemaakt van de inhoudelijke kant van de trainingdagen. Ook dit jaar zijn er weer lessen geleerd om de vrijwilligers nog beter voor te bereiden op hun hulptaak. De trend, die we zien, is dat er andersoortige vragen voor ondersteuning worden gesteld dan in het verleden. Een bredere complexiteit van de vraagstukken vraagt ook een aanpassing van de opleiding en vervolgens aandacht voor vervolgtrainingen.

Deze worden, zo mogelijk, gecombineerd met de twee vrijwilligersdagen van de Zorg om Boer en Tuinder. Daarnaast zien we ook inbreng van onze eigen coaches om zowel individueel als met elkaar in de regio aandacht te besteden aan dilemma's uit de praktijk.

De ervaringen van het jaar 2019 zijn verwerkt in het Opleidingsplan 2020.

Lizanne Roeleven heeft vele jaren de uitvoering van het opleidingsplan op zich genomen. Aan het eind van het jaar is zij hiermee gestopt. Zij verdient een groot compliment voor haar trouwe en grote inzet voor Zorg om Boer en Tuinder. Gelukkig blijft ze betrokken bij Zorg om Boer en Tuinder bij de regio Oost om daar de vrijwilligers te ondersteunen.

De opvolging van Lizanne is ook ingevuld. Monique te Kieft heeft deze taak op zich genomen. We zijn blij dat deze ontstane vacature snel ingevuld kon worden.

Ook voor het jaar 2020 zijn er weer genoeg nieuwe vrijwilligers toegetreden om ons werk uit te voeren. Er zal dus weer een basistraining worden georganiseerd welke, mede door de corona, later zal starten en deze training zal doorlopen in 2021.

We zijn blij met de instroom van nieuwe vrijwilligers, die de stoppende vrijwilligers vervangen en ook de leemtes in ons werkgebied opvullen.

Veel moeilijke keuzes die boeren en tuinders moeten maken de komende jaren. Dat heeft invloed op je bedrijf, je gezin en je gemoedstoestand. Het met elkaar daarover praten, lucht op en het helpt om deze moeilijke keuzes te maken. Daarvoor is Zorg om Boer en Tuinder er voor boeren en tuinders.

4. Communicatie

Afgelopen jaar is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van vrije publicatie in huis aan huis bladen. Dit is mede door vrijwilligers zelf opgepakt. Ook hebben in veel agrarisch gerelateerde bladen artikelen gestaan met interviews met onze voorzitter, een regiocoördinator of een vrijwilliger.

Er is door Zorg om Boer en Tuinder meegewerkt aan verschillende radio- en tv-interviews op regionale en/of landelijke zenders.

In 2019 is het theater stuk Maalkop weer op verschillende plaatsen in ons land met heel veel succes uitgevoerd. Alle voorstellingen waren uitverkocht. Zelfs minister Schouten heeft een uitvoering van Maalkop bezocht. Aansluitend aan deze uitvoering heeft een gesprek met de minister plaatsgevonden, waarin Zorg om Boer en Tuinder veel aandacht kreeg.

Rondom meerdere activiteiten, waaraan Zorg om Boer en Tuinder deelnam, is aandacht vanuit de pers geschonken. Zoals onder andere bij de introductieweek van de Agrarische school Aeres uit Dronten. Bij één van de activiteiten van Aeres was Zorg om Boer en Tuinder uitgekozen als het goede doel waaraan de opbrengst van hun actie werd geschonken.

Zorg om Boer en Tuinder werkt mee in verschillende netwerken en platvormen voor meer aandacht voor het platteland en het welbevinden van de bewoners, die in gemeentes zijn opgezet. Ook heeft Zorg om Boer en Tuinder zich drie dagen op de landbouwbeurs in Hardenberg gepresenteerd. Daarnaast zijn er op symposia inleidingen verzorgd, waarin aandacht voor de psychosociale hulp voor agrarische ondernemers centraal stond.

5. Sponsoring

Hoewel onze vrijwilligers zich kosteloos inzetten, kan Zorg om Boer en Tuinder zich niet zonder financiële middelen draaiend houden. De reiskosten van de vrijwilligers worden natuurlijk vergoed en wij proberen onze vrijwilligers jaarlijks te verrassen met een (zeer) bescheiden vrijwilligersvergoeding.

Daarnaast vormen de uitgaven voor publiciteit, automatisering en training en opleiding een belangrijk deel van de uitgaven. Met het groeien van het aantal vrijwilligers van de stichting is ook de behoefte aan een meer professionele administratie en bestuurlijke ondersteuning gegroeid en wij hebben hiervoor een parttime beroepskracht ingehuurd.

De werving van sponsors verloopt niet altijd eenvoudig. Onze doelstelling is een vaste kern van sponsors om ons heen te verzamelen, die ons over een langere periode kunnen en willen steunen om hiermee de continuïteit van de werkzaamheden van Zorg om Boer ten Tuinder te kunnen waarborgen. Daarnaast zijn wij altijd op zoek naar al dan niet eenmalige bijdragen, met als doel jaarlijks met een sluitende begroting te kunnen werken.

Voor 2019 was dit in aanvang niet mogelijk. Dit werd voornamelijk veroorzaakt door de noodzakelijke opleidingskosten, de investeringen in automatisering van ons registratie- en rapportagesysteem en het inhuren van een ondersteunende beroepskracht. In onze begroting hielden we dan ook rekening met een fors tekort, dat wij gelukkig uit het eigen vermogen van de stichting konden financieren.

Toch hebben wij 2019 met een positief saldo kunnen afsluiten, hetgeen vooral te danken is aan een drietal incidentele sponsorbijdragen van het Royal Friesland Cosé Fonds, de Boks Scholten Stichting en de zogenaamde 'Biggenmarkt' van de Aeres Hogeschool in Dronten. Nieuwe studenten van Aeres nemen deel aan de introductieweek en daarbij 'verkopen' ze zichzelf bij opbod aan de hoogste bidder voor het verrichten van werk of een karweitje.

Deze drie sponsors leverden een bijdrage van bijna € 65.000 aan onze stichting, waardoor wij ons tekort volledig konden afdekken, enkele wensen, die op de plank lagen, alsnog konden uitvoeren en ons vermogen verder konden versterken.

Daarnaast zagen wij een toename in de donaties van particulieren en een verhoogde bijdrage van enkele kerken, met name uit het oosten van het land.

Ons werk werd in 2019 mogelijk gemaakt door:

- Rabobank Nederland
- Stichting Stimuland (NZO)
- Royal Friesland Campina
- Vion
- Countus Accountants en Adviseurs
- Flynth Adviseurs en Accountants

- Stichting Anitya Foundation
- Royal Friesland Cosé Fonds
- Boks Scholten Stichting
- KMC week Aeres Hogeschool Dronten
- Bijdragen van particulieren, kerkelijke instanties en gemeenten

Wij danken deze sponsors hartelijk voor het ons financieel in staat stellen ons werk te doen. Mocht u na het lezen van dit verslag ook een bijdrage aan ons werk willen leveren dan kunt u contact opnemen met de penningmeester van onze stichting. Raadpleeg hiervoor onze website www.zorgomboerentuinder.nl.

6. Financiën

Aanvankelijk leek 2019 voor de stichting Zorg om Boer en Tuinder financieel gezien een zorgelijk jaar te worden. Veel ambities, maar een begroot tekort van € 32.200. Twee incidentele sponsorbijdragen hebben het tij gelukkig ten goede kunnen keren. Het Cosé Fonds (een reserveringsfonds van Royal FrieslandCampina, destijds in het leven geroepen om de gevolgen van een eerdere fusie op te kunnen vangen, moest worden ontbonden en het bestuur zocht een geschikt doel om een deel van het vermogen te kunnen schenken. Zorg om Boer en Tuinder was een van de gelukkige organisaties en mocht een eenmalige bijdrage van € 40.000 ontvangen.

Daarnaast werd tijdens de introductieweek van Hogeschool Aeres in Dronten de traditionele 'Biggenmarkt' gehouden en dit jaar had het organiserend comité Zorg om Boer en Tuinder als begunstigde uitgekozen. Wij mochten het mooie bedrag van € 17.790 ontvangen.

Ook hebben wij van de Boks Scholten Stichting in Deventer een bijdrage van € 7.000 ontvangen met name op basis van onze zorg voor de oudere boer en tuinder en te besteden aan de educatieve, technische en administratieve ondersteuning hiervan.

Door bovenstaande donaties hebben we het negatieve begrotingstekort kunnen ombuigen naar een overschot op de staat van Inkomsten en Uitgaven voor 2019.

Wij blijven op zoek naar duurzamere manieren van financiële ondersteuning om de continuïteit van Zorg om Boer en Tuinder te kunnen waarborgen. Het doel hierbij is om een vermogen te kunnen handhaven van twee tot drie keer de jaarlijkse kosten. We trachten meerjarige sponsorovereenkomsten af te sluiten en jaarlijks een sluitende begroting te kunnen presenteren. In de praktijk blijken deze doelen moeilijk haalbaar. In 2020 lopen twee meerjarige sponsorcontracten af, die wij hopen te kunnen verlengen of vervangen. Voor 2020 hebben wij helaas de begroting niet sluitend gekregen.

Een positief punt is dat Zorg om Boer en Tuinder steeds meer ziet dat de naamsbekendheid van Zorg om Boer en Tuinder en de erkenning van de positieve bijdrage van onze werkzaamheden voor de agrarische samenleving voortdurend toeneemt. Wij gaan er vanuit dat het vinden van passende financiering van deze werkzaamheden dan ook minder moeilijk zal worden.

Stichting Zorg om Boer en Tuinder

BALANS
per 31 december

Activa	2019	2018
Bank	€ 74.127,71	€ 71.178,27
Debiteuren	€ 28.500,00	€ 13.901,48
Totaal	€ 102.627,71	€ 85.079,75

Passiva

Kapitaal	€ 102.627,71	€ 85.079,75
Totaal	€ 102.627,71	€ 85.079,75

Stichting Zorg om Boer en Tuinder

Resultatenrekening 2018

Inkomsten		Begroting 2019	
RFC Cosé Fonds	€ 40.000,00		
Rabobank	€ 15.000,00		
Friesland/Campina	€ 7.000,00		
Vion	€ 5.000,00		
Boks Scholten Stichting	€ 7.000,00		
KMC week Dronten	€ 17.790,00		
Countus Accountants	€ 1.500,00		
Donaties	€ 3.899,81		
Werk voor derden (NZO)	€ 2.900,00		
Totaal	€ 100.089,81	€ 40.000,00	
Uitgaven			
Hulpvragen	€ 16.535,89	€ 20.000,00	
Communicatie	€ 2.469,54	€ 2.500,00	
Coaching & Training	€ 19.378,29	€ 17.600,00	
Vrijwilligersvergoedingen	€ 11.700,00	€ 11.600,00	
Algemene kosten	€ 22.511,55	€ 15.000,00	
CRM	€ 7.477,05	€ 3.500,00	
Vrijwilligersdagen	€ 2.469,53	€ 2.000,00	
		€ 72.200,00	
Overschot	€ 17.547,96	€ -32.200,00	(tekort)
Totaal	€ 100.089,81	€ 40.000,00	

Stichting Zorg om Boer en Tuinder

Toelichting

Balans

Bank

Rekening Courant	€ 15.172,24
Spaarrekening	€ 56.006,03

Totaal € 71.178,27

Debiteuren

Rabobank	€ 15.000,00
Royal Friesland Campina	€ 7.000,00
VION	€ 5.000,00
Countus Accountants	€ 1.500,00

Totaal € 28.500,00

Herleiding van het vermogen

Kapitaal per 1-1-2019 € 85.079,75

Resultatenrekening € 17.547,96

Kapitaal per 31-12-2019 € 102.627,71

Het overschot van de resultatenrekening is toegevoegd aan het eigen vermogen.

7. Regio's

Regio Noord

In 2019 hebben wij ons tot doel gesteld om het aantal vrijwilligers in de regio Noord, evenredig verspreid over de vier provincies, te vergroten. We zijn het jaar van start gegaan met zeven vrijwilligers en zijn inmiddels doorgroeid door in elke provincie met minimaal drie vrijwilligers actief te zijn. Dit betekent dat we zeven vrijwilligers welkom hebben geheten. Daarnaast hebben we van twee vrijwilligers afscheid genomen.

Onze regionale bijeenkomsten hebben dit jaar verder ingevuld door externe partijen te vragen hun visie te geven op de ontwikkelingen binnen hun expertise in de landbouwsector. Een voorbeeld is het Vertrouwensloket Welzijn Landbouwhuisdieren. Daarnaast gebruiken we de regionale bijeenkomsten om ons (verder) te bekwamen als begeleider van hulpvragers. Dit doen we onder professionele begeleiding van onze regiocoach. Hierbij opent zelfinzicht weer nieuwe mogelijkheden bij het begeleiden van de hulpvrager.

Werken aan naamsbekendheid van Zorg om Boer om Tuinder heeft ook dit jaar weer de aandacht gehad. Onze netwerkactiviteiten hebben plaatsgevonden in onder andere artikelen in de Nieuwe Oogst, het Dagblad van het Noorden, de Leeuwarder Courant en in nieuwsbrieven van verschillende organisaties. Workshops zijn gehouden bij het Nordwin College aan MBO-studenten, een interview is gegeven bij Omroep Flevoland en er is ondersteuning geboden bij de voorstelling van Maalkop. Ook heeft Zorg om Boer en Tuinder op de Landbouwbeurs in Hardenberg gestaan.

Dankzij onze inspanning om de naamsbekendheid te vergroten, zien we dat hulpvragers ons steeds beter weten te bereiken. Dit resulteert in een toename van het aantal hulpvragen, dat door ons team van vrijwilligers wordt begeleid.

Door middel van onze interne basistraining en het meelopen met reeds actieve vrijwilligers worden de nieuwe vrijwilligers geschoold om de hulpvragers te begeleiden.

Het type hulpvraag is vooral gerelateerd aan de bedrijfsvoering, maar dit brengt ook meer spanning binnen het gezin, wat resulteert in sociaal/emotionele en relationele hulpvragen.

Al met al kijken wij als team van de regio Noord met gepaste trots terug op hetgeen we in 2019 hebben gerealiseerd.

Regio Oost

Er is de laatste jaren veel geïnvesteerd in nieuwe vrijwilligers. We zijn 2019 begonnen met twee nieuwe vrijwilligers en zes vrijwilligers in opleiding. Van één vrijwilliger hebben we om gezondheidsredenen afscheid moeten nemen. In totaal hebben we eind 2019 20 vrijwilligers, die met verschillende achtergrond en kennis de hulpvragen kunnen bijstaan. Het aantal hulpvragen was in 2019 lager dan in 2018. Daar hebben we geen verklaring voor. Wel merken we steeds dat de bekendheid van de Zorg om Boer en Tuinder nog kan worden verbeterd. De hulpvragen komen via verschillende kanalen binnen bij de Zorg om Boer en Tuinder. Deze komen onder andere binnen via

familie, erfbetreders (fokkerijorganisaties, voerleveranciers), dieren- en huisartsen, banken (bijzonder beheer) en RVO.

We kunnen de vragen in verschillende categorieën verdelen: bedrijfsmatig, privé en regeldruk. Onvoldoende rendement geeft een zware belasting op de ondernemer en zijn gezin. Hierdoor kunnen er ook relatieproblemen ontstaan en wordt elke verandering in de regelgeving als bedreiging ervaren. Daarbij is het goed af en toe eens met een vertrouwd en onafhankelijk iemand te praten. De vrijwilligers van de Zorg om Boer en Tuinder bieden kosteloos een luisterend oor.

In onze regio merken we dat de hulpvragen complexer worden en dat we graag eerder bij mensen aan tafel komen. Vaak komen we situaties tegen, die de boer(in) al in problemen hebben gebracht. Er al strijd is geleverd, waardoor de verhoudingen op scherp komen te staan en de hulpvrager de slachtofferrol aanneemt. Daar komt hij/zij niet gemakkelijk uit.

Het is fijn dat er ook hulpvragen binnen komen waar (nog) geen strijd is geleverd. Waar men met elkaar in gesprek is en daar merken we dan ook dat men ons meer als een spiegel gebruikt. Dan zijn de vragen ook meer van 'Zijn we op de goede weg?' en 'Wat kunnen we tegenkomen als we deze weg in slaan?' Dan ontstaan er prettige gesprekken en komen er ook makkelijkere oplossingen.

We zijn weer aanwezig geweest op de landbouwbeurs in Hardenberg, waar Zorg om Boer en Tuinder in de stand van Bentum en Gratema advocaten heeft gestaan. We zijn blij met deze mogelijkheid en leggen daar nieuwe contacten. Ook zijn er vrijwilligers actief bij gemeentes om daar betrokken te worden bij ontwikkelingen in het buitengebied. Dan gaat het met name over het fenomeen 'ondermijning'. In de correspondentie naar de boeren wordt de Zorg om Boer en Tuinder als gesprekspartner geadviseerd. Zo zien we dat elke vrijwilliger verschillende netwerken gebruikt om de Zorg om Boer en Tuinder onder de aandacht te brengen.

Regio Zuid

In het jaar 2019 is alles vrijwel hetzelfde verlopen, vergeleken met de voorgaande jaren. Het aantal hulpvragen is wat lager. De problemen rondom de boerderij worden ook wel waar genomen door erfbetreders, maar de ondernemer/hulpvrager vindt de weg niet altijd naar Zorg om Boer en Tuinder. Het is voor ons de uitdaging om bij de hulpvrager beter in beeld te komen.

Afgelopen jaar hebben we afscheid genomen van één vrijwilliger. Daarnaast heeft zich één nieuwe vrijwilliger aangemeld. Deze nieuwe vrijwilliger zal, na de cursus te hebben gevolgd en de proefperiode te hebben doorlopen, zich volledig in gaan zetten en daarbij open staan voor verschillende functies.

De regio Zuid heeft een aantal acties uitgevoerd om de naamsbekendheid van Zorg om Boer en Tuinder te bevorderen. Wij hebben onder andere met ZLTO oriënterende gesprekken gevoerd om de samenwerking te intensiveren. Daarnaast is er nog een gesprek gevoerd tussen de medewerkers van de landbouw en de samenleving van ZLTO en twee vrijwilligers van Zorg om Boer en Tuinder om een betere communicatie tussen beide partijen te realiseren.

Er is ook contact met de gemeente St. Anthonis en de gemeente Deurne, waarbij is afgesproken dat die gemeenten, bij eventuele hulpvragen, naar Zorg om Boer en Tuinder doorverwijzen. Ook zijn er meerdere contacten gelegd met omgevingsdiensten, zodat deze erfbetreders probleemgevallen door kunnen doorverwijzen naar Zorg om Boer en Tuinder.

We hebben presentaties gegeven bij Agrifirm voor de medewerkers van de buitendienst. Er zijn ook nieuwe contacten gelegd met AB Bedrijfsverzorging. Met hun is afgesproken dat we een nauwere samenwerking proberen tot stand te brengen.

Er zijn interviews gegeven voor Elseviers Weekblad en enkele regionale bladen.

Er is in samenwerking met ZLTO een programma opgezet voor de uitvoering Maalkop, waarin acteur Fabian Jansen een boer speelt, die zijn vee moet opruimen, en na het afscheid van zijn koe(ien) zelfmoord pleegt. Voor deze negen uitvoeringen was de belangstelling groot.

De regiocoördinator, Wim Verbeek, heeft meegewerkt aan het programma Boer met Kiespijn van Omroep Brabant. Dit is een programma waarin 13 portretten gemaakt worden van verschillende personages, die allemaal een andere, maar vooral eigen blik hebben op de landbouw. Deze portretten zijn uitgezonden op de digitale tv.

Tijdens de Oogstdankviering van ZLTO heeft Zorg om Boer en Tuinder de mogelijkheid gekregen om aandacht te schenken aan de organisatie en de stichting Perspectief.

Samen met ZLTO, afdeling Oirschot/De Beersen, heeft de regio Zuid een Light-avond georganiseerd, waarbij de regiocoördinator zijn bijdrage heeft geleverd in het panel over het onderwerp Stoppen met je bedrijf en het terugkijken naar je boerderij. Het was een druk bezochte avond, door vooral jonge boeren en boerinnen.

Ook heeft de regio Zuid deelgenomen aan een bijeenkomst voor erfbetreders, georganiseerd door ZLTO, afdeling Oirschot/De Beersen. Dit betrof een erg interessante bijeenkomst, waarbij vele erfbetreders deelnamen van verschillende organisaties.

We hebben als regio Zuid ook overleg gehad met het Vertrouwensloket Welzijn Landbouwhuisdieren over een nauwere samenwerking.

Verder is onze regiocoördinator, Wim Verbeek, tot voorzitter van stichting Perspectief gekozen. Dit is een vakantiefonds voor gezinnen van boeren en tuinders. Deze gezinnen wordt een kleine financiële bijdrage gegeven en zo wordt hen de mogelijkheid geboden om er even een paar dagen tussenuit te kunnen gaan met hun gezin.

Regio West

In 2019 hebben wij het aantal vrijwilligers met twee nieuwe gezichten kunnen uitbreiden. Het aantal hulpvragen groeide licht, waarbij het accent vooral op hulpvragen vanuit de melkveehouderij lag.

Hierin vielen drie categorieën met name op:

- De vraag over Hoe nu verder met het bedrijf, stoppen of doorgaan? En deze vraag kwam dan vooral uit de leeftijdscategorie 50+
- Problemen bij oudere agrarische ondernemers, die, met name door hun soms zeer hoge leeftijd, niet meer in staat zijn het bedrijf voort te zetten
- Gezondheidsproblemen bij alleenstaande boeren, die een goede bedrijfsvoering in de weg staan

Ook zijn wij meerdere keren benaderd door diverse erfbetreders (dierenartsen, loonwerkers, melkrijders), die problemen constateerden en blij waren in Zorg om Boer en Tuinder een partner te vinden, die kan helpen een opening te vinden.

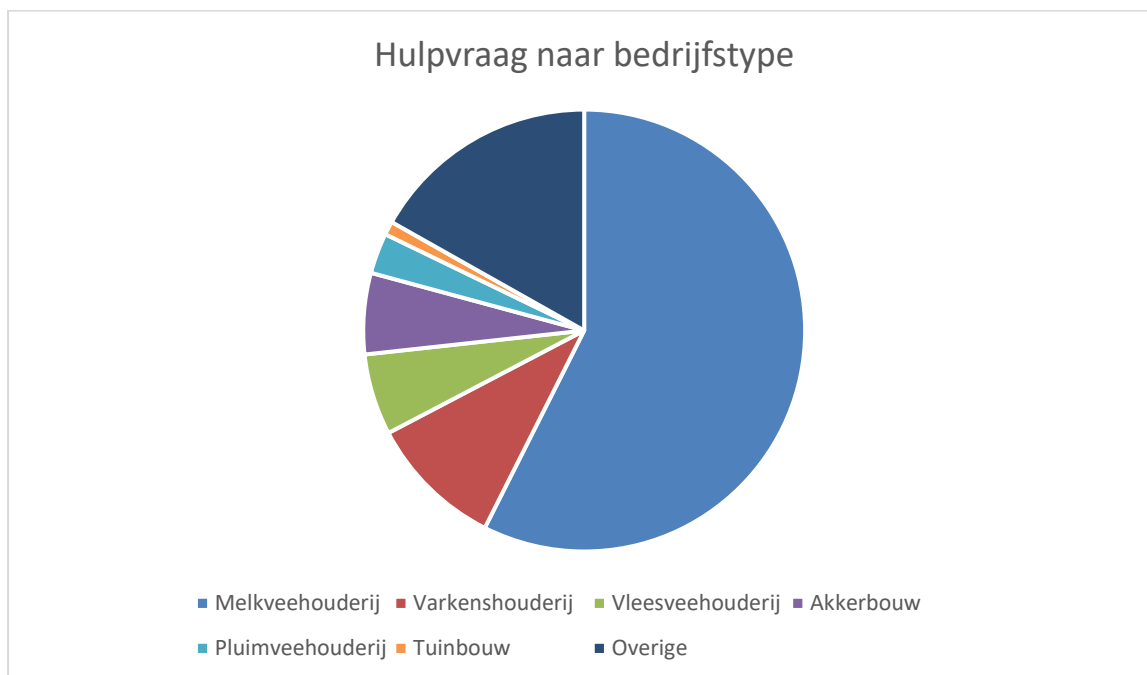
Ondanks de moeite, die wij doen om zo veel mogelijk publiciteit te genereren, hebben we in het westen nog steeds te kampen met een relatief grote naamsonbekendheid. Dit heeft onze voortdurende aandacht.

8. Hulpvragen

Het totaal aantal hulpvragen in 2019 is ten opzichte van 2018 licht (circa 6%) gestegen. Het aantal gesprekken, dat met hulpvragers is gevoerd, is beduidend meer (circa 48%) gestegen. Werd er in 2018 gemiddeld 2,0 keer een gesprek gevoerd met eenzelfde hulpvrager, in 2019 is dit opgelopen naar 2,8 keer. We hebben hiervoor nog geen direct aanwijsbare reden kunnen vinden.

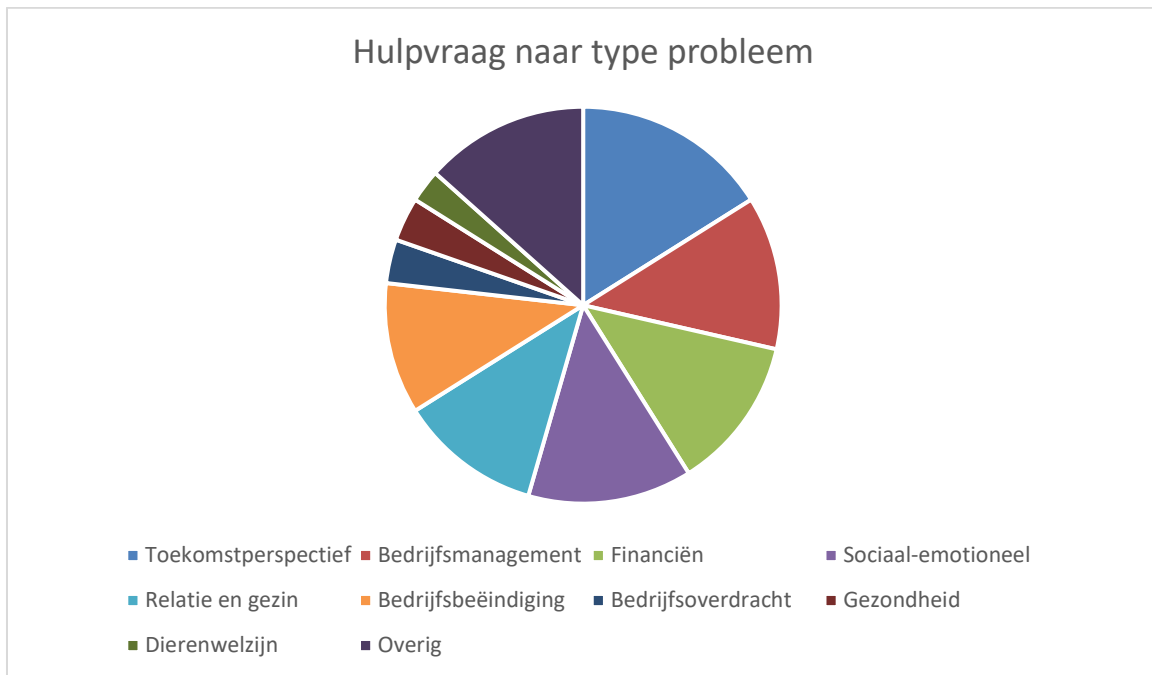
	Totaal	Regio Noord	Regio Oost	Regio Zuid	Regio West
Hulpvragen	126	23	64	28	11
Gesprekken	353	83	168	70	32

Het merendeel van de hulpvragen komt uit de melkveehouderij (circa 58%). Tellen we hierbij de Vleesveehouderijen bij op, dan zien we zelfs dat meer dan twee derde van alle hulpvragen uit deze sectoren komt. In het in het verleden zagen we veel hulpvragen uit de varkenshouderij. De hulpvragen vanuit deze sector zijn teruggelopen naar circa 10%.

Hoewel we dit in voorgaande jaren niet actief hebben gemeten, hebben we de indruk dat het aantal alleenstaande hulpvragers toeneemt. Zij vertegenwoordigden in 2019 31% van het aantal hulpvragen ten opzichte van 69% gezinnen.

Kijken we naar het type hulpvraag dan zien we hier ten opzichte van 2018 ook enkele opvallende verschuivingen. Gaven wij vorig jaar al aan dat de problematiek zich langzaam verschuift van bedrijfgerelateerde problemen naar meer sociaal/maatschappelijke problemen, dan zien wij dat dit in 2019 wordt bevestigd. Binnen de bedrijfgerelateerde problematiek zien wij ook een verschuiving optreden. Er is een duidelijke afname van financiële problemen en een verdubbeling van het aantal vragen met betrekking tot het toekomstperspectief.

9. Organisatie stichting Zorg om Boer en Tuinder Nederland

Bestuur per 31 december 2018

Piet Boer	Voorzitter
Peter Jilesen	Secretaris
Wim Biemans	Penningmeester
Arie Aalberts	Portefeuillehouder Opleiding en training
Jannie Lamberts	Portefeuillehouder Communicatie

Secretariaat

Nanneke Brummer	Secretariaat ZOB Landelijk
-----------------	----------------------------

Regiocoördinatoren

Claudia Hooiveld	Regio Noord
Wim Biemans	Regio West
Henk Slagman	Regio Oost
Wim Verbeek	Regio Zuid

Regiocoaches

Juliëtte Bouwman	Regio Noord
Josje de Koning	Regio West
Lizanne Roeleven	Regio Oost
Johan Weerkamp	Regio Zuid

Werkgroepen

– Piet Boer, Wim Biemans, Arie Aalberts en Peter Jilesen	Sponsoring
– Arie Aalberts, Lizanne Roeleven, Bertina Sian	Opleiding en training
– Jannie Lamberts, Christel van Raaij en Anneke Schaapveld	Communicatie

Adviseurs

Christel van Raaij	Communicatie
Lizanne Roeleven	Training en Coaching
Anne Marie van Oldeniel	Organisatie
Anneke Schaapveld	Website